

Ny undersøgelse: Ensomhed er sindslidendes værste fjende

Sociale netværk er en helt afgørende forudsætning for sindslidendes vej mod et bedre liv. Alligevel fylder samarbejdet med de sindslidendes sociale netværk ikke meget. Det viser en ny rapport fra Forskningscenter i Socialt Arbejde ved Professionshøjskolen Metropol, der giver et sjældent og følsomt indblik i livet som sindslidende. Samtidig peger undersøgelsen på, at den psykiatriske behandling i praksis retter sig primært mod de bedst fungerende sindslidende. Undersøgelsen er finansieret af Rockwoolfonden.

Mere end 100.000 danskere lever med en alvorlig sindslidelse og en væsentlig del af dem er i permanent kontakt med det psykiatriske system. En ny undersøgelse fra Metropol peger på, at det langt overvejende er de patienter, der har et socialt netværk uden for det psykiatriske system, som formår at arbejde sig ud af sygdommen. Ensomhed og isolation er omvendt de faktorer, som har størst negativ indflydelse på sindslidendes muligheder for recovery.

I bogen "*Det levede liv med sindslidelse - Et etnografisk forskningsstudie af Sindslidendes sociale liv i behandlings- og socialpsykiatri*" undersøger Nelli Sørensen livet og behandlingslogikken på både åbne og lukkede afdelinger. Gennem 38 livshistorier kommer vi ikke blot bag om de mennesker, der lever med en sindslidelse i det psykiatriske system. Studierne af livet på de psykiatriske afdelinger giver også et værdifuldt indblik i, hvordan behandlingen og de fysiske rammer influerer på det sociale liv.

Undersøgelsen viser, at sindslidendes pårørende og sociale netværk er blevet stadigt vigtigere for rehabilitering og recoveryprocesser. Det skyldes, at det ofte er de pårørende, der er med til at sikre, at den sindslidende oplever sig støttet i hverdagslivet og værdsat som menneske. Undersøgelsen viser, at denne gruppe har haft den bedste opvækst, hvorimod de som har været udsat for svære sociale begivenheder eller haft en svær opvækst ofte står alene med psykiske belastninger og uden netværk.

I følge undersøgelsen er den rehabiliterende behandling i praksis mest rettet mod den velfungerende del af de sindslidende. Rehabilitering med medicinske og sociale foranstaltninger forudsætter, at mennesker med sindslidelse kan tage ansvar for deres recoveryproces, som kræver en vis grad af frivillighed og samarbejde med professionelle. Ofte strækker et rehabiliteringsforløbet sig over mange år, for nogle op til 30 år. Det udfordres af en manglende sammenhæng mellem de forskellige behandlingstilbud, og boligformer som ofte er midlertidige. De bedst stillede med det bedste netværk kan nemmest bygge bro og håndtere ustabilitet, hvorimod det er svært for de ensomme og netværksløse.

Undersøgelsen blotlægger konsekvenser af, at flere sindslidende er flyttet fra hospitalsafdelinger til egne eller særlige egnede boliger (sociale botilbud). Det har i nogle tilfælde skabt ensomhed og i andre nye relationer til andre i samme situation. På nogle bosteder er det forsøgt at åbne stedet for det omkringliggende samfund, som har skabt en nyt socialt reservat for beboere og lokale, der ligner hinanden og kun har begrænset kontakt med andre.

Nelli Øvre Sørensens gengivelse af de sindslidendes egne livshistorier giver et opløftende og til tider muntert indblik i patienternes interaktion og socialisering. Mange læsere vil overraskes over, hvordan

erfarne patienter oplærer og opdrager nyankomne i at være patient, og over den støtte og de venskaber, der også opstår på psykiatriske behandlingssteder i Danmark

"Det levede liv med sindslidelse" er ikke en samling af sygehistorier, men af livshistorier. Dermed er den et værdifuldt indspark til, hvordan behandlingssystemet konkret kan arbejde på at øge livskvaliteten og trygheden for mennesker, der lever med en sindslidelse, frem for at fokusere ensidigt på behandling og medicinsk rehabilitering.

Om Forfatteren

Nelli Øvre Sørensen er sygeplejerske, cand.cur og humanvidenskabelig ph.d. fra RUC. Hun forsker i arbejdsliv, arbejdsorganisering, tværfagligt samarbejde, logikker og magtrelationer i institutionelle rammer og mennesker med sindslidelses sociale hverdagsliv. Hun har i mange år undervist ved Professionsuddannelserne på Metropol.

Kontaktinformationer

Frank Ebsen, forskningschef på Forskningscenter for Socialt arbejde, tlf. 72487133 eller freb@phmetropol.dk.

Thomas Moos Jensen, pressekonsulent, tlf 26235658, thje@phmetropol.dk